

Bevarandeplan för Natura 2000-området Södra Petikträsk

Hygget som dominerar området. Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Södra Petikträsk, SE0810421
Kommun: Norsjö
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Saknas
Markägare: Privata
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Area: 0,74 ha

Karta

Södra Petikträsk
Områdeskod: SE0810421
Kommun: Norsjö
Area: 0,74 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

0 0,1 0,2
Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29 §§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

9050 Näringsrik granskog 0,3 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1902 Guckusko
1949 Norna

Beskrivning av området

Södra Petikträsk ligger cirka 1 mil väster om Jörn i Norsjö kommun. Det är ett litet bördigt örtrikt skogsområde med hög markfuktighet och beläget i en svag västsluttning. Skogen är talldominerad med inslag av gran och björk. Tyvärr avverkades nästan hela området vintern 2006/2007.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Förekomsten av norna och guckusko samt den näringsrika granskogen de växer i.

Motivering

Områden med produktiva, relativt opåverkade naturskogar är ovanliga i dagens storskaliga skogsbrukslandskap. Nornan och guckuskon påverkas starkt negativt av modernt skogsbruk.

Prioriterade åtgärder

Skötsel av hygget för att återskapa lämpliga livsmiljöer för orkidéerna på bästa sätt.

Beskrivning av utpekade naturtyper

9050 Näringsrik granskog

Den näringsrika granskogen växer oftast på basisk berggrund där det finns rörligt markvatten. Fältskiktet är i huvudsak präglat av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt.

Bevarandetillstånd idag

Ogynnsamt. Större delen av skogen är avverkad. Den stående skogen utgör endast en liten dunge som påverkas negativt av kanteffekter. Delar av den skogen som avverkades 2006/2007 utgjordes troligen inte av näringsrik granskog utan av talldominerad skog på frisk mark.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning eller terrängkörning. Naturtypen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer och träd i olika åldrar och dimensioner ska finnas. Död ved ska finnas i stor mängd och olika grader av nedbrytning. Norna, guckusko och typiska arter ska finnas. Arealen ska inte minska.

Beskrivning av utpekade arter

1902 Guckusko

Guckuskon växer helst halvöppet på mark med rörligt markvatten och god näringstillgång. I norr påträffas den främst i granskog med större eller mindre inblandning av lövträd, och den växer gärna i ljusare delar av skogen som gränsar mot öppna myrar.

Bevarandetillstånd idag

Ogynnsamt. Stora delar av dess livsmiljö är avverkad. Alla plantor som hittades vid senaste besöket 2012 växte ute på hygget. Hur den lilla populationen kommer att klara sig återstår att se.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livmiljön ska ha en naturlig hydrologi och ett fuktigt mikroklimat.

1949 Norna

Norna växer i frisk till fuktig barrskog. Växtplatsen utgörs normalt av halvöppna lokaler på sluttningar med rörligt, basiskt markvatten på kalk- eller grönstensunderlag.

Bevarandetillstånd idag

Ogynnsamt. Stora delar av dess livsmiljö är avverkad. Alla plantor som hittades vid senaste besöket 2012 växte ute på hygget. Hur den lilla populationen kommer att klara sig återstår att se.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livmiljön ska ha en naturlig hydrologi och ett fuktigt mikroklimat. Skogen den lever i ska hysa träd i olika åldrar och dimensioner.

Hotbild

Större delen av området är avverkat vilket är ett stort och omedelbart hot mot områdets värden. De nornor och guckuskor som växer i den nu avverkade delen hotas av förändrad hydrologi, uttorkning,

och för stark solexponering, följt av en tät och mörk ungskogsfas. De kommer att få svårt att klara sig ute på hygget. Det kvarstående skogsbeståndet är mycket litet och påverkas kraftigt av kanteffekter. Att området är litet och isolerat kan även hota spridningsförmågan hos orkidéer och andra arter.

Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner. Plockning och uppgrävning av orkidéerna är olagligt och kan utgöra ett hot.

Övriga verksamheter och åtgärder som kan påverka områdets värden innefattar terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödsling. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Södra Petikträsk är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken.

Området måste få ett formellt skydd för att bevarandevärdena ska kunna säkras på lång sikt.

Nornan och guckuskon är fridlysta enligt miljöbalken 8 kap 1-2 §§ med stöd av 7 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Skötselåtgärder

Skötsel av hygget för att återskapa lämpliga livsmiljöer för orkidéerna på bästa sätt. För de delar där orkidéerna växer, och en kantzon runtom, ska lövträd sparas i stor utsträckning. Rójning kan bli nödvändigt för att släppa ner ljus till marken under den täta ungskogsfasen. Inget röjt sly ska lämnas på marken där orkidéerna växer eftersom det kan kväva dem. En lövrik kantzon ska lämnas längs rikdråget som löper genom området.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.